

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12875

DEM MEYLEKHS NAYE KLEYD

Hans Christian Andersen

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ה. אונדרסן.

№ 6.

דעם מלכ'ם ניע קלוייד

ז'ויז-דער נפורה

13 / 35141

8-9
78%

ה. אנדרבען.

№ 6.

דעם מלכ'ם ניעז קלוייד.

און אנדערן.

"זונט" דעם נברה.

נידזוקט אין 4000 גאנ.

הוּא עַל פָּנֶיךָ יְהוָה
יְהוָה שְׁמַעְתָּךְ קִיּוֹת
תְּרֵלְךָ

דעם מלבים ניעע קליד.

אַמְּלָאֵל אַיִן גַּעֲיַעַן אַ מֶּלֶךְ. הָאַט שַׁר זַיְד
שְׂטָאַרְקַ צַי פִּיצַן לִיב גַּעֲהַאמְבַּן, זַי אַנְטַנְן אַן אַיְבָעַר-
טוֹן, אַמְּלָאֵל אַוְּ קְלִיְיד, אַמְּלָאֵל אַן אַנְדַעַרְבַּן, אַיִן אַזְיַי
דָּאַם גַּאֲזַעַג נַיְבַּס זַיְנַס הָאַט שַׁר נַאֲר אַיְיַה מַלְבִּישִׁים
אַיְסְגַּעַבְּרַאַכְּטַם, טַעַטְצַעַג, פַּאַרְאַרְן אַן בְּבַלְל פַּאַרְדוֹוִי-
לְגַנְגַּעַן הָאַבְּן דַעַם מֶלֶךְ אַיְנְטַעַרְעַסְבַּרְתַּן נַאֲר אַיְיַה אַזְיַי-
פִּילַ, אַיְיַה וּוּפִילַ שַׁר הָאַט זַי דַּאְרַט בִּיטַז זַיְנַעַם אַ
נַיְלַס קְלִיְיד נַעֲקַאנַט בָּאַיְיַזְן, אַיְיַה יַעֲדַעַת שַׁעַה אַן
טַאַג הָאַט דַעַר מֶלֶךְ אַן אַנְדַעַר קְלִיְיד נַעֲהַאמְתַם. אַן
אוֹוְוִי וּוּעַן אַנְדַעַר מַלְבִּיסִים זַאֲנַט מַעַן אַפְּמַן, דַעַר
מֶלֶךְ אַזְוַעַן פַּאַרְנוּמַעַן, אוֹוְוִי פְּלַעַגְתַּן מַעַן וּעַן אַיְסְזַעַן
דַעַר מֶלֶךְ מַוְתַּזְיַה אַזְוַעַן...
אַין דַעַר הַוּפְכַ-שְׂטָאַט בַּי דַעַם מֶלֶךְ הָאַט זַי

זעהער פֿרעהַלְךָ גַּעֲלַעַבְתָּ. אלְעַתָּ פְּמַעַטָּ פֶּלְעָנָן אִוְּבְּלַעַנְדַּעַשְׁעַ נְעַטָּ
קִימָעָן, אֵין אַטָּ, זַיְנָעָן אַטְּאָל אַהֲן צִוְּיָה פָּאָרְשִׁינְיָעָן, צִוְּיָה שְׂיִינְדְּלָעָר,
אַרְפְּגָעְקִיבָּעָן, אַיְסְגָּעְגָּעָן הַאֲבָן זֶיךְ פָּאָר וּעַבָּר, זַיְאָס קָאנָעָן אַיְמָטָ
אַרְבָּעָן אוֹא וְאַינְדָּעָרְלִיךְ נְשִׁיעָבָן, זַיְאָס קִין בְּעַסְעָרָם קָאן מַעַן זֶיךְ נָאָרָ
נִישָּׁטְפָּעָלָן. אַיְסְעָר דַּעַם אַיְמָעְזָה עַהֲלָלִיבָן, טִיבְּשָׁטָעָר, גַּעַטְמָעָל אֵין פָּאָרָן,
זַיְאָס אַיְףָ דַּעַם, זַיְכָּנָטָן זֶיךְ עַס אָוִיס נָאָךְ דְּעַטְשִׁימָן, זַיְאָס פָּאָר צִוְּרָיָה מִינָּים
סְעַטָּן בְּלִיבָּט עַס אַיְמָעְזָהָה, רַאֲשָׁיתָ פָּאָר מַעַנְשָׁן, זַיְאָס זַיְנָעָן גַּיְשָׁטָ
אַיְףָ זַיְעָד אָרָמָן, דְּהַשְׁנוֹתָ פָּאָר, זַיְאָס זַיְנָעָן שְׁרַעַקְלִיךְ נָאָרוּשָׁן.

— אַטָּם דָּאָס הַיְּסָט אַגְּלִיְּדָיְהָ! — הַחְאָט דַּעַר מַלְךָ 8 מְהֻאָבָט גַּעַטָּן.
— אַיְצָט זַיְעָל דָּאָק קָאנָעָן זַיְסָהָן, זַיְעָר פָּן מִזְיָעָן הַאֲרָן אֵין אַיְףָ זַיְן אַרְטָם
אֵין דָּאָרָה בְּלִיבָּן אֵין זַוְּעָר נִטָּ אֵין דָּאָרָה אַפְּנָעְזָאנָט זַוְּעָה, זַוְּעָר פָּן זֶיךְ אֵין
קְלִינָן אֵין זַוְּעָר נָאָרִישָׁן. — זֶאָן זֶיךְ אֵין זַיְאָס נִכְבָּעָר מִיד אֵאָ קְלִיְּדָ זְנִירִיטָן,
אֵין דַּעַר מַלְךָ הַחְאָט דַּי פָּאָרְשִׁינְיָעָן אַ פִּינְעָס אַיְצָגָאָב גַּעַגְעָבָן אֵין
זָאָלָן זֶיךְ תּוֹפָּק זֶיךְ דַּעַר אַרְבָּעָט צְוַרְעָטָן.
יַעֲנָעָן, דַּי שְׂיִינְדְּלָעָר, הַאֲבָן זֶיךְ צִוְּיָה זַיְעַבְשְׁטִילָן אַיְעַגְעַשְׁטָעָלָט
אֵין גַּעַנְטָעָן דַּעַם אַנְשָׁטָעָל מַאֲבָן, גַּלְאָיךְ זֶיךְ זֶיךְ אַרְבָּעָטָן פְּלִיסָגָן, וּזְעָן
אַינְדָּעָרְאָמָתָן אֵין צִיְּרָה זֶיךְ דַּי שְׁפָלוֹן נָאָרְנִישָׁט נִטָּ גַּעַוּעָן.

זי דער ארכטער זיערעד האבן זי דאס בזיערפטע זידס אין דאס
בעסטע נאלד נעלפֿאָדרט, דאס אלְּגַן פֿאַרְשְׁטָעַהַט זיך, האבן זי טיף אין
קעשנע אַרְפְּנָעַלְּאֹוט און אלְּין ווַיְמִינֶר פֿאָר די פֿיסְטָע ווּבְשְׁטָלְן פֿין
איןדרעדפריה בו שפֿעת אין דערנאכט געועסן.

— בְּזַוְאַלְט גַּעֲוַיָּאַלְט אָקוֹק מָוֵן, וַיְיַדְּ אַרְכְּבָעַט גַּעַתְּ דָּאַרְטָן — הָאַט
דָּעַר מְלָך אָמְרָאַבְּט גַּעַמְּנִין, הָאַט עַר יְיךָ אַבְּעַר בָּאַלְר אָן דָּעַר ווְאַגְּדָעַר
לִיכְעַר אַיְגְּנְשָׁאָפְּט פֿין דָּעַם קְלִיְיד דָּעַרְמָאנְט, הָאַט עַר עַס אַיְיךָ אָן אַכְּ
דָּעַרְס בָּאַל אַפְּגָנָעַלְעָגְבָּה: גַּעַוִּים הָאַט עַר דָּעַרְפָּאָר נִישְׁטָע יוֹאָס בְּזִידָא צִ
הָאַבְּן, דָּאָק... זָאָל צּוֹם עַרְשָׁבָן גַּעַהַן אָן אַנְדְּרָעָר.

און די מעשה טִיפְּן קְלִיְיד הָאַט זיך דָּעַרְוַיְיל שְׁוִין אַיבְּעַר דָּעַר
גַּאנְצָעַר שְׁבָאת צְעַטְרָאָגָן אָן יְעַרְדָּר הָאַט שְׁוִין יוֹאָס גַּכְּבָעַר צִ זַּעַהַן גַּעַיְשָׁן
גַּאַרְט, וַיְיַעַר אַנְדְּרָעָר ווּעַט צָם נָאָר אָן צָם מְוִינְעַנְיכְּטָס בְּלִיבָּן.
— בְּשָׁעַל צִ זַּי טִין אַלְטָן אָן עַרְלִיבָּן מִינִיסְטָר שִׁיקָּן — הָאַט דָּעַר
מְלָך גַּעַמְּדָאַכְּט: — עַר אַיְזָקְלִינְג, עַר אַיְיךָ וַיְיַעַר אַרְט גַּעַוִּים, זָאָל עַר
זַעַהַן אָן צָם בְּאַטְמָדָאַכְּטָן.

און אַט אַיְזָקְלִינְג אַלְפְּצָר מִינִיסְטָר אָן דָּעַר שְׁטוֹב אַדְיִינְגָּנָגָנָגָן,
דאָרט ווֹאָו די שְׂוִינְדָּלָעָר וַיְגַעַן פֿאָר די פֿיסְטָע ווּבְשְׁטָלְן גַּעַוִּים.

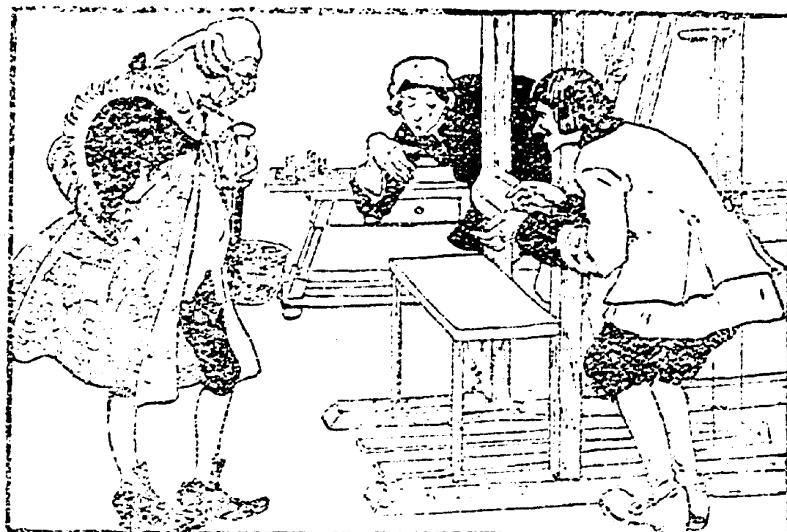
— «מײַן גָּטוּן» — דאמט דער פֿינִיסֶר, דו איזַען אַיזְטָלָאָזְנֶדֶגֶן, גַּעַן
טְּרָאָבֶט — אַיךְ זַהֲן דָּאַךְ גַּאֲרָנִישֶׁבֶן» אַבְּעָרְדָּה אַוְּסָה אַקְלָדָס אַרְוֹסָה.
וְאַזְנָה אָטָם עַד נִישְׁתָּחַווּגָמֶן. דָּאָבָן אִים דָּעָרְיְּוֵילְדָה דַּו שְׂיָעָרְדָּה אַיךְ
פּֿרְבִּינְתָּה גַּעֲבָעָטָה וְאַל עַד אַ בִּסְלָל נִעהָנְטָמְעָר אֲזַדְוַיְּעָבְשְׁטָוֵילְן צַעֲנָעָהן אַזְנָה
וְאַל עַד זַיְּגָנָה, וְיַדְעָר פּֿרְבִּטְעָר אַזְנָה דַּי פּֿאָרָבָן גַּעֲבָעָלְן אִים אַזְנָה דַּעַת
בַּיְּהָבָן זַיְּ אִים מִיטְדָּה חָעָט אַוְּסָה דַּי פּֿרְבִּטְעָר יַעֲבָשְׁטָוֵילְן אַגְּנָעָשָׁיָהָן אַזְנָה
דַּעַת פּֿינִיסֶר, וְיַדְעָר הָאָטָם, נִיבָּזָה דַּו אַזְנָה נִישְׁתָּחַווּגָמֶן אַזְנָה
דָּאַךְ גַּאֲרָנִישֶׁבֶן נִישְׁתָּחַווּגָמֶן סָאַטְדָּאַטְדָּה, וְאַס צַוְּעָהָן.

«אַ, גָּטוּן מִינְעָה!» — דאמט עַד זַיְּ גַּעֲבָעָטָה. — שְׁוֹיְנְתִּיעַ בַּיְּ אַיךְ
נִארְוָה זַיְּאָבְּיָאָבָן, נִאַרְבָּר דָּאַט אַזְנָה מִדְדָה דָּאַךְ קִינְכָּלְאָל אַפְּלִי אַיְּפָעָן
גַּעֲרָאָנָה נִישְׁתָּחַווּגָמֶן... אַבְּעָרְדָּה אַפְּשָׁד נִאַרְבָּר בַּיְּ אַיךְ נִישְׁתָּחַווּגָמֶן אַיְּפָעָן
אַוְּסָה צִינְעָהָה נִיְּיָן, פּֿצְבָּאָר זַיְּ בְּשִׁים אַיְּפָעָן אַבְּתָה נִישְׁתָּחַווּגָמֶן זַיְּיָן.

— פּֿאָרְדִּיאָטְמִינְעָן אַגְּנָעָט אַזְנָה גַּאֲרָנִישֶׁבֶן — דאמט אַיְּנָעָר בַּיְּ דַּי

וְעַבְּעָד בַּיְּסָמְבָּר אַגְּנָעָט אַגְּנָעָט.

— פּֿרְדִּיפְּטָה אַיְּבָנְגִּיצְיְּבָנְטָה — דאמט גַּעֲזָבְּגָאָט דַּעַת פּֿינִיסֶר, דַּהְרָה דַּי
בַּיְּלָן קִינְדָּגָן — בְּסָאָר בְּלָדְעָה בְּאָרָה פּֿאָרָה אַזְנָה זַיְּן דַּיְּהָגָן
בָּאוּלָה דַּעַם טַלְדָה אַלְמָן אַזְנָה פַּעַן דַּעַם גַּעֲזָהָעָם דַּעַרְצָהָלָה.

— א שיענעם דענק — האבן זיך פאר אים דוי שיינינדלעך פאנדעריטין
— און באלד פאר אים אויסטאלן געניטען ייך פאר און אידבעט זיין האבן

געהאט און זאָס פֿאַר אַ שְׂיוּעָרְקִיטֵן זֶי האָבָן דָא בִּינְצְקוּמָעָן. אָוֹן דָעַ
מִינִיסְטָר האָט דָאָס גַּעֲהָעָרט אַוְיְפְּטָרְקָוָאָב, בְּרוּ דָעְרָנָאָכְדָּרָעָם דָאָס פָּאָרְזָן
מֶלֶךְ צָו דָעְרָצְעָהָלָן, אַיְן אַשְׁיָהָאָט עַר טָאָקִי גַּעֲטָיָן.
איַצְטָט האָבָן שְׁוִין דִי שְׁוּוִינְדְּלָעָר מַעַר וַיַּד אַיְן בָּעָר נָאָלָד נָעָץ,
פָּאָרְדָּעָמָן, וַיַּדְעָר דָאָס, פָּאָרְשְׁטָעָהָת זֶיךָ, אָוֹן קַעַשְׁעָנָע אַדְּאָגְדְּלָאָט אָוֹן
איַוְּף דָעַ אַרְבָּעַט אַפְּילָו קִין פָּעָרְדִּימָל נִישְׁטָט פָּאָרְבָּיָן.
הָאָט צָו זֶי דָעַ מֶלֶךְ אַ צְׂוִיתָן הָאָרָן גַּעֲשִׁיקָּב. אַיְן בִּיבָּ אַיְסָ פָּאָרָן
גַּעֲקְוּמָעָן דָאָס זַעַלְבָּע, וְזָאָס מִיטָּן עַרְשָׁתָן כְּדֵאָס אַלְזָן גַּעֲקִיקָּט אָוֹן
איַסְּעָר פִּסְטָע וּוּבְּשָׁטוּלָן גַּאֲנִישָׁט נִיבָּ אַיְסְנְקִיךְּבָּעָט
---נוּ, וְזֶי גַּעֲפָעַלְטָם עַס דָעַט הָאָרָן—הָאָבָן בְּזֶה אַיְסָ דִי שְׂיוּנְדְּלָעָר
אַ פְּרָעָג גַּעֲטָיָן, בְּשָׁעָה זֶי האָבָן אַיְסָ בְּלִיְתְּשָׁבָבָה דָאָס גַּעֲיַעַב גַּעֲווּיָן אָוֹן
די בִּילְדָּעָר, וְזָאָס איַוְּף דָעַט, צָי אַדְּבָּשְׁבָּעָה גַּעֲלָבָן.
—נָאָרִישׁ בֵּין אַזְּזָן דָאָס נִיבָּ—הָאָבָן גַּעֲבָּדָאָבָן דָעַט הָאָרָן—הַיִּסְטָט
עַס, וְאַזְּזָן בֵּין צִוְּן דְּלִיבְּשָׁבָבָה גַּעֲרָבָן...
—זַעֲהָעָט, זַעֲהָעָט שְׁבָבָה אַזְּזָן דָאָס אַגְּנָעָהָיָן לְיוֹבָן אַיְן טָאָג
אַרְזִין דָאָס שְׁבָבָה, זַאְבָּבָה דָאָס נִשְׁבָּב גַּעֲזָעָהָן, די בִּילְדָּעָר, וְזָאָס איַוְּף
דָעַט, אַיְן דִי פָּאָרְבָּן-הַאֲדָבָּרָאָנִית דָאָרְבָּן.

— איסגעציגיבנט! איסגעציגיבנט! — האט ער דערנאך דעם מלך
איבערגעגעבען.

באלד נאך דעם האט שיין די נאנצע שבאט פון דעם אימגעעהה
ליבן קליד גערעדט. לסוף האט איך דער מלך באיזילעט דאס ויאנדער-
ליך געמייב זי זעהן. אין דערanganlitong פון א נאנצער סויטע הויף.
לייט אין הארן, וואס זיוישן זי האבן זיך אויך די ערשבע ציזי געפונען,
אויך דער מלך זי די שוינדלער אראפגעקוטען. יענע, די שוינדלער, או
זי האבן דערהערט, או דער מלך קומט, האבן זיך מיט אלע בוהות אין
מיתן נאנצן פלייס פאר דער ארבעט גענימען.

— הא, נשטט אמהה — האבן בידע האrn, די ערשבע, מיט אכאל א
וָגּ גַּעֲטָן. — ס'ארא מיסטער דאס אויך ס'ארא פארבן; אין בידע האבן
מיט די פונגע איזיך דעם ארט, וואו דאס געמייב האבן געוזאלט זיין,
אנגוווין.

— וואס הייסט עס? — האט דער מלך געפראכט — איך זה זעה דאס
נארכישט! ס'איו דאס שראקלץ! ואל זיין, או איך... בײַז... נאריש?
אדער אפשר טויג איך פאר קיין מלך ניטה?
— א, יא! זעהער, זעהער פײַן! — דאס לסוף אויך דער מלך ארטום.

געונאמ. און ער האט א צ'פֿרִידָעַנְגָּר מִיטְזָן קָאָפֶן גַּעֲשָׂקָלָבָן, די פִּיסְטָעַ
וועבעשטילן באָפְּרָאַכְּבִּינְגְּהַאְג, ער האט זיך נישט גַּעֲשָׂלָט בֵּיזָה זַיִן, און ער
זַיִן נישט גַּדְרָנִים, דעם מלְבָס שַׁיְבָצָע האט זיך אַיְזָן גַּעֲשָׂקָלָבָן,
נַאֲר גַּעֲשָׂהָן האט זיך נישט מַעַר פָּנִים אַיִם, פִּינְסָטְלָן אַלְיָין, חִיבְטָט עַמְּ.
דָּאַן, האָבָן אַלְעָ אַיְזָן קִיל אַיְבָּעָרְהָזָן גַּעֲהָלְבָן—זַיְהָעָר, וְעַהָּעָר
פִּיזְיָן—אַיְזָן האָבָן גַּעֲשָׂהָט דַּעַט מלְבָס, ער זַיִל זַיִד זַיִן דַּעַט גַּעֲשָׂיְבָט אַ
קְלִיְיד צַיְדָע פְּרִיעָרְלְבָטְעָ אַעֲרָעְמָאָנִים, וְיָסָק אַיְזָן גִּיבָּן דָּאָרָה פְּאַרְקִוְּבָעָן,
מַאֲכָן, שַׁיִן שַׁיִן אַיְבָּעְנְיָמָן—הָאַט זַיִד פָּנִים אַלְעָ זַיִן גַּעֲשָׂאָמָן
אַיְזָן אַלְעָ זַיִן אַפְּנִיצְיָקָט גַּעֲיָעָן.

הָאַט דַּעַר מלְבָס בִּידָע שִׁינְעָרְלְעָר מַטְמָעָדָלְעָן באָפְּרָאַכְּבִּינְגְּהַאְג אַן
זַיִן פָּאָר הַיְּהָוָעָד אַיְבָּעְנְיָמָן, די גַּמְגַעְעָן דָּאָבָן, זַיִס כְּסָבָד עַמְּ
פְּרִיעָרְתָּאָן, האָבָן זַיִן שְׁוֹנוֹתְלְאָזָר בִּי דַּעַר אַרְבָּעָט פְּאַרְבָּדָאָבָט אַיְזָן
זַיִן גַּעֲשָׂעָזָה לְבָט אַיְבָּעְנְיָמָן. האַט האָבָן זַיִן גַּעֲשָׂאָמָן דַּעַר מלְבָס צַיְדָע
דָּלְר צַיְתָּה דָּאָס נִיְּעָזָקְלִיְיד פְּאַדְעָנְדָיָן, זַיִן האָבָן זַיִן גַּעֲשָׂאָמָן דָּלְרְשָׂט,
זַיִן זַיִן גַּעֲשָׂאָמָן דָּאָס גַּעֲשָׂאָמָן פָּנִים די שְׁזִילְן אַרְאָפָּה, שְׁזִילְן עַמְּסָט גַּעֲשָׂאָמָן
שְׁזִילְן צַיְדָע אַיְזָן דָּעָרְגָּד מַטְמָעָדָלְעָן גַּעֲיָעָן,

לְסֹוף האָבָן זַיִן מַזְדִּיעָ גַּעֲיָעָן.

— פָּרְטִים —

אי דער מלך או אי דער באנליערטן פון דער בעיינע אלטען צי
וי דאס אונטער גענקייטן האבן די שיזנעלעה די הצעט אידיעס אונטער
פלייך זו זי האלטן עפיהם אי דערבי געאנטן או זיגען די הווען דער
קאמטייל אי דער מאנטלן אַ קלײַד אַ אַיסטערען נידנע זי שפֿיניעטן
טֵפֶזְהַרְטָה עַב אֲפִילָה נִזְמָה

— אַ, יְאַ— האבן די היילוֹת מְבֻכִּים גַּעֲנָעָן, אַרְנוֹתָם נִטְּזָה
הענדן.— בְּאַזְּזִיר דָּאָר נִשְׁתַּחַת גַּעֲנָעָן, וַיַּאֲבַז צַי וְלַהֲן
וְאֶל אַצְּיָּה דָּעַר מְלָךְ וַיַּעֲמַד קָלִידָעָר אַיסְטָמָן בְּאַזְּזִיר אַז אַפְּדָה
פָּאָר דָּעַב נְדוּבָן שְׁפִילָה זֶה אַיְלָעָטָעָה.— האבן די שיזנעלעה פָּאָר
מְלָךְ זֶה גַּעֲנָעָן.— פְּרַי זֶעֱלָן דָּעַב מְלָךְ דָּאָט נִיְּעַטְלִיד אַזְמָעָן
אי דער מלך האט זה אַיסְטָמָן אַז די שיזנעלעה האבן אוּם
פָּאָדְפִּין גַּעֲנָעָן זֶה האבן ער גַּעֲנָעָן, גַּלְעַד זֶה טִיצָּן אוּם איַז
טִילָּל קָלְיָד זֶה אַזְמָעָן, לְזֹה האבן זֶה אוּם גַּעֲנָעָן בְּזַבְּזָעָן אַז בְּזָ
דָּעַר גַּלְיָצְעָל פָּאָדְפִּילָעָה.— האט האט גַּעֲנָעָל זֶה מְאָזָטָן זֶה, איַז דָּעַר
סְלָלָה האט זֶה אַלְעָן איַז אַלְעָן שְׁעַלְלָה גַּעֲנָעָל אַז אַקְלָה וְיַם בְּעַמְּרָאָבָן
— זֶה שְׂעָן אַז זֶה גַּעֲנָעָטָרָטָן זֶה בְּעַמְּהָרָטָן אַז זֶה סְגָגָטָן — האט

טען זיך אין דער ביזיפע געושקעט.—ב'ארא מיסטערן ב'ארא פארבען
אין דרייפן וווארט דער באלאכין—האט ראנפערטערת דער אויבער-
צדעם אנטים יסנער.—

— איך בין נהייטן—האט געוואט דער מלך. אין ער האט זיך נאך
זום לעצטן מאל פארען שפינקל אייסגעדרעהט און דאס קליעד באטראכטן:
ער האט זיך באדראפטן זוייזן, אונ ער באטראפט עם אויפערקאמ.

די קאמערהארן זאָס האָבן באדראפט אים באזינען אין דעם
שלעפּ פון זיין מאנטיע נאָבְּרָאָן, האָבן זיך געמאכט, נלייך זוי זי האָבן
עפּים פֿיך דער פֶּאֲדַלְּגָעָן אוֹיְבָּנְעָהָיָן אִין זיך אַיִם נאָבְּנָהָן גַּעֲלוֹת, די
הענט דערביי אייסגעשׂברעקט געהאלטן, אוֹיְבָּנְעָהָן גַּעֲלוֹת, די
זי האָבן נישט געטָאָרט אָפִילְוּ מיט קִין מִינֵּק באָוִוִין, אוֹ זי ועהען גַּאֲרִינִישָׁן.

און אַט אִין דער מלך אָגְמָעָר זיין באָלָד אַבְּן אַבְּעָד די נאָסָן גַּעֲנוֹנָעָן.—
— זוי שָׁעָן, זוי פרעָבְּטִינָן—האטטען צוֹיִישָׁן פֶּאֱלָק גַּעֲשְׂטוּסָט. קִי-

געַר האַט זיך נישט געוואָלָט טִירָה זיין, אָוּ ער ועהט גַּאֲרִינִישָׁן. קִינְעָר
האט דאָך זום נאָר נישט געוואָלָט בלִיבָּן, אִין קִין פִּין דעם מלכָס האַט
נאָך אָוּי פִּילְ פְּרִידְ אִין התפעּוֹת בַּיִּטְ פֶּאֱלָק נישט אָדוֹיְסְגָּרוֹפָן, זוי
דער... .

— ער איז דאך נאר נישט אַנְגַּעַטְיוֹן! — האָט נאר פְּלוֹצִים אַ קְלִין
אנגעליך, דעם מלך דערזעהענדיג, אויסגעטלינן.
הערט נאר, וואס עס רעדט דאס קינד! — האָט גַּעֲזָאנְט וַיֵּין פָּאַ-

טָעַר. און אלע האָבן אַנְגַּעַהוּבָן שטילערהייד אַינְעַד רַעַם אַנְדְּזִין דעם
קינדס ווּטְרַטָּעַר אַיבָּעַרְגַּעַבָּן.

— ער איז דאך מאקי נאר נישט אַנְגַּעַטְיוֹן! האָט שְׁוִין לְבָנָה דאס
גַּאנְצָע פָּאַלְקָ אַוְיסְגַּעַשְׂרִינָן.

—— דעם מלך אוו שלעכט גַּעַזְוָאָרָן, ס'הָאָט זֶיך אַים אוּסְגַּעַזְוָוָן, או דאס
פָּאַלְקָ אוו גַּעַרְעַכְתָּ, נאר מַהָּאָט דאך באָדָרְפָּט די צַעֲרַעְמָאַנְעַס בְּיוֹן סָוף
דערפִּירָן. און דער מלך אוו אַונְטָעָרָן בעַלְדָּאָכָּין נאך רַוְהַגָּעָר און טָאַ
יעַסְטַּמְטִישָׁר גַּעַנְגַּעַן אַין די קַאַמְצָרְהָאָרָן וַיְיַעַן אַים נַאֲבַגְעַנְגַּעַן, אַונְ
טַּעַרְטְּרָאַנְגְּדוֹגָן דעם שְׁלַעַפְתָּ פָּן דעם קְלִיָּה, וואס אוו נִיט גַּעַשְׁטִוְינָן, נישט
גַּעַפְלִיְּן אַון וואס אוו נאר אוּפָה דער גַּעַלְטָ נִישְׁט גַּעַזְוָן.

ג. הערן

אינפער דער שטאגט, ביזס באטץ שלז'ה, אין געטונגן 8 צמי-
בעלע 8 עטער-וואוינונג, געוויס האכטן עס אלין אויך געזעהן, פארן טרי-
בעלע אוין 8 גערטעןDEL מיט אפניעפארבטן שטאבעטעלאך פארזנט גע-
ווען, אין פון יונגער זויט שטאבעטעלאך, נאָזן דעם מיט-תקעלע, אין גע-
דיבטן נריגעס נאָז דארט, אוין 8 קלין מאָרגאָריך-תקעלע אויכאָזיאָקבן, די
ווען האָט אויך דעם מאָרגאָריך-תקעלע ווי די נידיעס אָן פְּרִיעַבְּמִינֵּעַ גַּאֲרָטָן
בלטמען ליבטינע אין יאָרִיך שטראָן געטיגת, אין דערין אוין דאס
ニישט פון מאָג צי טאג, נאָר פון שעה צי שעה געזיאָקבן, אַיְנְבָּל אָן
8 פְּרִיחַבְּאָרָן אָן עס שין אַיְנְגָאנָן 8 אַעֲלָאָנוּבָּעָס גַּעֲטַנְגָּאָן, כִּיְס די
קלינע אין בלענדענְגָּו ווֹיְבָּעָ בלעטעלאָך, יַאֲכֵל אָזֶן ... די שטראָן
האָזן דאס קלינע מיט-וְגַּלְעָד אַרְמַנְגַּרְגַּלְעָט, דאס מאָרגאָריך-תקעלע האָט
וית געטראָכְט, או קיעזער ווֹט עס דאס אַנְגָּשָׁן נאָז נוֹשֶׁת דַּרְזָעָהן אוֹז

די מאָרגאָריך-תקעלע.

או ס'איין אן אָרים אַז פֿאָרְשָׁעֵט בְּלִימָעֵלָעַ בְּבָקָדְהַפְּלָגָן, נִיְּזָן, ס'איין אָוֹזֶן צַיְּזָן
פְּרִידָן אָונַן פְּרָעָהָלִיךְ גַּעֲזָעָן, ס'הָאָט וְזָן גַּלְיָיךְ זַי דְּזָרְגָּוָאִידָּמָעָר וְזָן אַוְיָסָן
גַּעֲדָרָעָהָט, גַּעֲקָוָקָט אָוְרָפָּאִיר, אָונַן דָּעַם שְׁפִילְפִּינְגָּלָס גַּעֲוָאנָן גַּעֲהָעָרטָן,
וְזָסָם הָאָט וְזָן דָּעַמְּאָלָט הַוִּיךְ-הַיְּיךְ אַיְבָּעָר דָּעַר עַדְרָ אַרְוָמָגָעָטָן.

דאָס קְלִיְּנָעַ מְאָרְגָּאָרְגָּוָטְקָעָלָעַ הָאָט וְזָן אָוֹזָן גַּלְיָאלִיךְ אָונַן פְּרָעָהָלִיךְ
גַּעֲפִיהָלִט, גַּלְיָיךְ וְזָן מְזָוָּאָלָט דָּעַמְּאָלָט אַגְּרָוִוָּן יִסְ-טִיב גַּעֲוָוָמָטָבָט, וְעַזְן
אָונְדָּעָרָאָבָּהָן אַז דָּעַמְּאָלָט בְּבָקָדְהַפְּלָגָן נָאָר אַגְּרָבָּטָעָר מְאָבָּאָגָן גַּעֲזָעָן.
די קְוָנָדָעָר וְיִנְעָן דָּצָן אָונַן שִׁיל גַּעֲזָעָה, אָונַן בְּשִׁיעָה וְזָן וִיְנָן דָּאָרָט אָוְרָפָּה
וְיִשְׂרָאָעָבָּעָק גַּעֲזָעָבָן אָונַן וְיִשְׂרָאָעָלָט לִיטָּזָהָבָן גַּעֲלָעָרָבָן, אַז דָּאָס מְאָרְגָּאָרְגָּוָטָן
קָעָלָעָדָא אָוְרָפָּהָאָדָן גַּעֲזָעָנָסָטָבָן גַּעֲזָעָבָן אַז דָּאָט אָיְזָדָה וְיִאָרְבָּעָה
וְעַן אַיְזָן אַלְיָן, וְזָסָם אָרוּס דָּעַבָּה, גַּעֲלָעָרָבָה, וְעַטָּה אָונַן הַהְמָנוֹתָהָוָה
גַּאָט דָּעַר לְעַבְּדָרָגָעָר אַיְזָן גַּעֲאִילָגָעָפָעָלָן אַז דָּעַם אָיְזָדָה דָּאָס וְזָסָם
דאָס קְלִיְּנָעַ שְׁפִילְפִּינְגָּלָעַ נִיטָּאָזָי נִיטָּאָן קָלָאָר דָּאָרָט אַיְזָן וִיְזָן לִידָּה
אָרוּסָה, וְזָסָם וְזָן דָּאָן דָּעַר שְׁפִילְפִּינְגָּלָעַ אַיְבָּאָזָה. מִיטָּנָהָוָה הַבָּה-גַּעֲזָה
פְּוֹתָהָל הָאָט דָּאָס מְאָרְגָּאָרְגָּוָטְקָעָלָעַ אַיְבָּאָזָה נִלְיָאלִיכָּן פְּזִיעָלָעַ גַּעֲקָוָקָטָה, וְזָסָם
סְ'קָאָן אַי וִינְגָּעָן, אַי פְּלִיהָעָן, נָאָר דָּאָקָדְעָרָבָיָה אַפְּיָלוּ קִיןָן בִּיסָּל וְזָן
נִישָּׁטָּמָצָעָר גַּעֲזָעָה, וְזָסָם וְזָן מִיטָּאָזָעָגָעָנָקָאָזָן נִיטָּאָבָּאָזָקָעָן.

— אָזֶה שָׁה אֵין חָלָר,—הָאָט עַס גַּטְרָאכֶט,—דִּי זָוַן לִיבְכַּת מִיהָ, דַעַר ווֹינַט קוֹשְׁט מִיהָ. אַ, מִיט ווֹאָס פָּאָר אַ רִיבְכַּע שְׂעַנְקָוְנוּנָעַ נָאָט הָאָט מִיהָ בַּאֲשָׁאָנְקָעָנִי.

אוֹ פִּין דַעַר ווִיט שְׂטָאָבָעַטָּלָאָט אֵין גַּאֲרָטָן ווַיְנַעַן אַ סְּךָ פְּרָעָכְמִי נִגְּצָא אַן שְׂטָאָלְצִינָא אַוְיסְנַעַצְיָגְנַעַנָּע בְּלִימַעַן גַּזְוּאָקְסָוָן ווֹאָס ווֹעֲנִינָעָר אַיְנָעָח הָאָט גַּעַשְׁטָעַקְמָט, מַעַר גַּדוֹלָה גַּעַר הָאָט זִי יְיךָ גַּעַהָאָלְבָן: דִי פִּיאָנָעַן הָאָבָן יְיךָ אַנְגָּעַבְלָאוֹן, וַיְיַזְרָאֵל וַיְיַזְרָאֵל אַנְגָּעַקָּאנָט, כְּרוּיַיְיַי וַיְיַזְרָאֵל אַוְיסְנַעַזְהָן גַּרְעָעָס כָּעָר פִּין דִי רְוִוִּין, נְלִיְיךָ וַיְיַזְרָאֵל עִקְּרָב וַיְאָלָט אֵין דַעַר נְרוּוִיס גַּעַשְׁטָעַקְמָט. דִי טְוַלְפָאָנָעַן הָאָבָן מִיט דִי פְּרָעָכְמִינְבָּטָע פָּאָרָבָן וַיְיַעַר גַּעַשְׁיָנָטָן; וַיְיַזְרָאֵל אַנְגָּעַבְלָאוֹן גַּעַשְׁטָאָבָן, בַּיְזָל וַיְיַזְרָאֵל אַרְיוֹסְעָהָן בְּעַסְעָר. קִינְעָר פִּין וַיְיַזְרָאֵל אַפְּיָלוֹ קִינְעָר אַבָּט נִישְׁתַּת גַּעַנְעָבָן אַיְפָעַן עַנְיָידָן בְּלִימַל דָאָרָט, ווֹאָס אַיְיַיְיַי יְעַנְעָר ווִיט שְׂטָאָבָעַטָּן גַּזְוּאָקְסָה, דַעַרְפָּאָר אַבְּעָר דָאָט בְּלִימַל הָאָט זִי אַיְפָעַן זִי וַאֲטָט נִישְׁתַּת גַּעַקָּאנָט אַנְקָיְקוֹן אָוָן זִי גַּעַשְׁרָאָבָטָה: וַיְיַזְרָאֵל אֵין שָׁעַן זִי וַיְיַזְרָאֵל זִי וַיְזַעַט גַּעַשְׁוִים דַעַר שְׁפִילְ-פְּינְגָל זִי גַּאֲסָט קִימַעַן דַאֲנָקָעַן נָאָט, ווֹאָס אַיְקָעָה בָאָטָש אָוָן נָאָהָעָט פִּין זִי, וַיְעַל אַיְקָעָה בָאָטָש, לְכָל הַפְּחוֹת זִי אַנְקָיְקוֹן אֵין אַיְסָקָעָנִי. נְאָר וַיְיַזְרָאֵל דָאָט בְּלִימַל הָאָט דָאָט אַפְּגַנְעָשָׁרָאָכֶט

אווי האט זיך באָלד אַ "קיי-יגויט" דערהערט, אין דער שפֿיל-פֿינְגֵל האט
אראָפּ אַ פְּלִיה גַּעֲטִינוּ, נַאֲרַ נִיט צוֹ די פִּיאָנְצָן אָרְן מִילְפָאָנְצָן,—ニין, ער
האט זיך גַּלְיִיך אַיְן גַּרְאַזְן צוֹ דַּעַר מַאֲרְגָּנָאָרִיטְקָעָן אַראָפְּגָעָלָאָוּם. וּוי ס'האָט
געַטְמִוּנְטָן אַיְן זיך גַּעֲזַ�אַנְדְּרַט, דַּאֲסַ מַאֲרְגָּנָאָרִיטְקָעָלָעָן פָּאָר גַּרְוִיס-פְּרִיד
האט עַס נִיט גַּעֲזַ�אַיסְטָן, וּאֲסַ צוֹ טְרָאָבְּטָן אָפְּיָלוּ.

און דַּאֲסַ פּוֹינְגָּלָעָן אַיְן אַרוּסַן דַּעַם אַרוּמָּגְעַשְׁפָּרוּנוּנְצָן אַיְן גַּעֲזַ�אַנְגָּעָן
וּאֲסַ פָּאָר אַ וּוִיךְ גַּרְאַזְן דַּאֲיַן אַקְנַן וּאֲסַ פָּאָר אַ בְּלִימָעָלָעָן מִיט אַ גַּאֲלָדָן
הָעַרְצָעָלָעָן אַנְטָן מִיט אַ זְוִיבָּעָן קְלִיְּרוּצָלָעָן אַוְן בָּאָמָתָה, דַּאֲסַ גַּאֲלָדָעָן מִיְּ
טָעָלָעָן פִּין דַּעַר מַאֲרְגָּנָאָרִיטְקָעָן אַיְן אַיְרָה גַּאֲלָדָעָן גַּעֲזַ�אַזְעָן, אַיְן דַּו וַיְיִסְעָ
בלְעַמְּעַלְאָקָן אַרוּסַן הָאָבָּן וּוִי זְוִיבָּעָר גַּעֲשִׁינְטָן.

וּוי גַּלְיִקְלִיךְ דַּאֲסַ מַאֲרְגָּנָאָרִיטְקָעָלָעָן אַיְן גַּעֲזַ�אַזְעָן,—ニין, דַּאֲסַ קָאָן מַעַן
זיך גַּאֲרַנִּישְׁטָט פָּאַרְשְׁטָעָלָן. דַּאֲסַ פּוֹינְגָּלָעָן הָאָט עַס מִיטְן פִּיקְעָרֶל אַ קּוֹשָׁ
גַּעֲטִינוּן, דַּעַם אַ לְדִיצָּלָעָן אַפְּגַּעַגְּנָגְנָעָן, אַוְן דַּעַרְגָּאָז וַיְוִידָּעָ זִים בְּלוּזָן הַוְּטָל
זיך אַרְיִיבְּדָעָהָיִיבָּן, אַיְן אַיְיָעָגְגָּנָגְגָּנָעָן אַ פְּעַדְתָּל שָׁעה אַיְדָאָי, בֵּין דַּאֲסַ
בְּלִימָעָלָעָן אַיְן אַגְּנָגְנָצָן צוֹ זַוְּד גַּעֲקִימָעָן. אַ בִּסְלָל פָּאַרְשְׁעָמָט, נַאֲרַ אַיְן
הָעַרְצָל זַוְּפִּירָן, הָאָט דַּאֲסַ מַאֲרְגָּנָאָרִיטְקָעָלָעָן אַיְרָה דַּי אַנְדָּרָעָן גַּאֲרָטָן-בָּלוּ
מַאן זַוְּד אַרוּמָּגְעָקָקָטָן: זַוְּד הָאָבָּן דַּאֲרַ גַּעֲזַ�הָן, וּאֲסַ פָּאָר אַ גַּלְיַיךְ ס'האָט

דאם געטראפֿן זי' דאָרְפּוֹן דאָךְ פַּארְשְׁטָעָהּ, וְאָמֶן פָּאָרְגּוֹר אַפְּרִידְדָּס אַיְתָן
אַבְּצָר דַּוְּלְפָאָגָן זַיְנָעָן נַאֲךְ אַנְגְּבָלָאָוּעָנָעָר אַן גַּדְוִילְדִּינְשָׂר, זַי' פְּרָהּ
הָעָה, גַּעַשְׁטָאָנוּגָּה, אַזְּנַיְתִּי דַּיְ פְּנִימְבָּעָז וַיְיַעַרְעָז זַיְנָעָן פָּוּן פַּאֲרְדְּרָאָס הוּאַיְתָן אַקְּנַעַצְּיָינָן גַּעַזְעָן, אַיְיךְ דַּיְ פְּיַאנָעָן הָאָבָּן אַנְגְּבָלָאָוּעָנָעָר גַּעַזְעָסְבָּהּ: סַאֲזָן
נַאֲךְ נַמְּטָן וְאָסָן וַיְיַהְבָּן דַּעֲרָן נִישְׁתַּחַת גַּעַקְוָנָהּ, אַעֲזָתְּ וַיְאַלְתָּן זַי' דָּאָס מַאֲרָהּ
גַּאֲרִישְׁקָעֵלְעָז נַאֲךְ נִיטָּאָנְגְּזָוּדָלָט גַּעַזְעָנָעָן הָאָטָם דָּאָס אַרְיָהּ בְּלִיבְעָלָעָן גַּעַזְעָנָעָן
וְעָהָה, אַזְּנַיְתִּי זַיְנָעָן נִשְׁתַּחַת אַיְפְּגָעָלָעָט אַזְּנַיְתִּי זַיְנָהָרּ מַזְעָרָגָעָן
זַיְעָן.

פְּנִיקָּם דַּעֲפָלָמְן אַזְּנַיְתִּי נַאֲרָטָן אַזְּ מִידְעָלָעָמְן אַזְּ נַרוּבָּן, שַׁאֲרָטָן
אַזְּ בְּלִיאָסְקָעָרָן מַעֲבָדָעָ אַרְיָנְגָּזְעָנָגָןָעָן, זַי אַזְּ נַלְיָחָר זַיְיָ דַּוְּלְפָאָגָן
צַוְּעָנָגָןָעָן אַזְּ אַיְינָס נַאֲבָלָעָ צַוְּיָהָן אַפְּגָעָשָׂוּמָהּ, «אַיְיךְ?»—הָאָטָם אַפְּגָעָ
וַיְבָצָם דָּאָס מַאֲרִישְׁקָעֵלְעָז—זַיְיָ שְׁדַעְקָלָהּ דָּאָס אַיְתִּי אַטְּ אַזְּ דַעַד סִירָן
שַׁיְעָרָעָה! דַעֲרָנָךְ הָאָטָם דָּאָס מִידְעָלָעָז דַיְ טַיְלְפָאָגָן מִטְּבָעָ זַיְ אַיְעָקָבָעָ
טוֹרָאָן, הָאָטָם זַיְ שַׁיְין אַיְצָתְּ דָּאָס מַאֲרִישְׁקָעֵלְעָז גַּעַפְּרָהָהּ, וְאָס עַס
אַזְּנַיְתִּי אַזְּ אַזְּנַיְתִּי בְּלִיבְעָלָעָז אַזְּנַיְתִּי אַזְּנַיְתִּי אַזְּנַיְתִּי נַאֲרָטָן, נַאֲךְ
אַזְּנַדְּאָן אַזְּ בְּזַיְיָנְדָעָ זַיְטָ פְּזָרְקָאָן אַזְּנַיְתִּי פְּזָרְקָאָן פְּזָרְקָאָן
בְּאַרְקָיָתְּ אַבְּעָרָנָעָפָלָט גַּעַזְעָנָעָן, אַזְּנַיְתִּי אַזְּנַיְתִּי פְּאַרְנָאָגָןָעָן, הָאָטָם עַס

די בלעטעלאך צויניבגענערערן, אונטשלאפען געטייזן אין די גאנצע נאכט
וועגן דער זין אין וועגן טפיל-פינעעלע געהלטטען.
אייז באָרְגַן אַינְדֶּזֶרְבָּהָה, זיין דאס בלטעל האט אַיבָּעָדָהָהָס ווַיְנַעַּ
וַיִּסְפַּעַן בְּלַעֲטַעַלָּאָה, זי הַלְעַטְעַלָּאָה, פְּרַעַלְדָּז זי דָעַר זי אַיסְבָּעַטְעַרְעַקָּה,
הָאָט עַמְּזַיְּנֵס דָס קִיל בְּזַן פְּרַעַלְלָעָה דַעְהָעָרָה, אַבְּעָד זי אַיבָּעָדָה
אין דאס לדַחַלְעָ אַיצָּט גַּעֲזִיעָן, יָא, דַעַם אַרְטַעַן טְפִיל-פְּרַעַלְלָעָ אַיְזָט
קַיְיָן פְּרַדְּזָד נִישְׁתַּגְּנַעַן, סְהָאָט עַמְּגַעַן גַּעֲזִיעָן אַיְזָט בַּי אַיְזָט
אַפְּעַנְעַנְעַב פְּעַנְבַּעַד אַיְזָט אַטְבִּינְעַלְעָ גַּעֲזִיעָן, אַיְזָט סְהָאָט וְעַגְן דָעַר פְּרַדְּזָד
גַּעֲזִיעָן, זַיְיָן דַעַם, יָאָס פָּאָר אַלְקִיךְסְאָיָז אַיְזָט דָעַר פְּרַדְּזָד אַלְקִיךְסְאָיָז
צְוַדְּלַהְעָם וְעַגְן זַיְיָן, גַּרְגַּעַס קָאָרָן אַיְזָט פְּעַלְלָעָ אַיְזָט וְעַגְן דַי אַינְדֶּזֶרְבָּהָה
לְבָעָ דְּרִיזְמָה, יָאָס סְהָאָט הַיְּדָהָדָה אַיְזָט לְיַפְּטַע אַיְזָט דַי פְּלַעַזְעָ
לאָךְ גַּעֲזִיעָן מַהְנוֹן, אַיְזָט דָס אַרְטַעַן פְּרַעַלְלָעָ אַיְזָט מַדְּיַזְעָן גַּעֲזִיעָן
סְאָיָז אַיְזָט אַיְזָט גַּעֲזִיעָן גַּעֲזִיעָן אַיְזָט אַיְזָט טְבִּינְעַלְעָ גַּעֲזִיעָן...
הָאָט זַי דַעַם קְלִינְעָס מַהְנוֹאָהָהָקָעָה וְהָעֵיר דַעַם הַעֲלָעָן גַּעַז
וְאָלָעָן, נָאָר זי אַזְיָן דָאָט עַמְּבָּשִׂים אַזְיָן נִישְׁתַּגְּנַעַן צְבָרָאָבָעָן,
סְהָאָט שַׁיְיָן פְּאָרְגַּעַן אַזְיָן אַיְזָט דַעַם, זי אַיְזָט אַזְיָן שַׁיְיָן אַרְטָה, זי
וְאָרָס דַי אַזְיָן וְאָרָס אַזְיָן וְמִיעָרָנִים אַזְיָן זַיְיָקָע בְּלַעֲטַעַלָּאָה שַׁיְיָן.

וועהו ס'האט נאר ויען געפאנגענעס פינעלע טראבן געקאנט, פאר
וועלכּן ס'האט גאנישט, מאקי להלטן גאנישט טין ניט געקאנט.
פינקט דעםאלט וווען פונט גרטן צוויי קלינע ינצעלאך ארייס-
גענאנגען; בי אינעס פון זי איז איז דער האט א מעסער גיעיען, אויך
או אטן גרויסער איז שארפער, ווי דעה, מיט וועלכּן דאס מירעלע האט
די טולפאנען אַפְּגָשְׁתִּינְתָּן, זי וווען גלייך זו דעם מארגנאריכטעלע צונע-
גענאנגען, נאר דאס מארגנאריכטעלע האט זיך ניט אַגְּגָעָשְׁטִיסְׁן, זום ביז
אין געדאך איז געיען.

— אט דא ווילן מיד א מיען דארן-שטיקל פארן שפֿיל-פֿוֹגְּנָעַל-
אויפֶּשְׂנִידָן.—האט געואנט אינען פון די ינצעלאך איז געניטען ארים
דעם מארגנאריכטעלע א פֿוֹרְעָק אויפֶּשְׂנִידָן, אויך או דאס בָּגְּנָאָרִים-
קעלע האט זיך איז דער בית געפֶּנְעָן.

— זיין עס אַפְּ דאס בליטעלען.—האט געואנט דאס צויזטע ינצע-
לע. דאס מארגנאריכטעלע איז פאר שרען דערציבערט געוויאן, וויאים
אַפְּגָעָרִין זיין.—האט דאך שטאָרבּן געהיבּן, איז איד האט זיך נאך אויך
לאנג לעבן געיאָלֶט איז אַינְאַינְעָם טִיטֵן דארן צוֹס פֿוֹגְּנָעַלְעָן אין שביגּן-
אַנקומּעַן.

— ניינ', מירן עס איבערלאָן,— האט אַפְּנֵעַזְזֶעַיט דאס ערשותע
וינגעַלְעַז,— ס' באָשענט דאָך אָשי דעם דאָרָן,— אין אַזְיַעֲגָן אָז דאס
מאָרְגָּנָאַרִיךְ קָאַלְעַז לְעַבְנָן גָּעַבְלִיבָּן אַין זִים פִּינְגְּלַעְז אַין שְׂמִינְגְּלַעְז זִיךְ גַּעַז
מורבן.

נאָר דאס אַרְיבָּע פִּינְגְּלַעְז, נְעַבְּיךְ, האט זִיךְ שְׁבָאַרְק מְצָעָר גַּעַז
אוּפְּ רַעֲדָר בְּרִי, אוּפְּ רַעֲדָר פָּאָרְלָאָרְעָנָה, אַין מִיט דֵּי פְּלִינְגְּלַאְךְ אַין דֵּי
אַיזְיַעֲרַנְעַז שְׂטִינְגְּלַעְזְאָךְ זִיךְ גַּעַשְׁלָאָן אַין אוּסְיַי זִיךְ דָּאָס מָאָכָּרִיט.
קָעַלְעַז האט דאָך רַעֲדָן נִישְׁטָן גַּעַקְאָנוּבָּן, האט עס דָּעָרִיט קִין זָאָרְטָן קִין
טוֹרִיסְטָן דָּעָם נִשְׁטָן אַרְיוּבְּנִינְיאָאנָט, נִשְׁטָן קִיקְנְדָּגָן אַיְבָּז שְׁבָאַרְקָן וַיְילָן
וּוָסְסָפְּחָאַט גַּעַזְיאָלָט. אַין אוּסְיַי אָז דָּעָרִיט גַּאנְצָעָר פְּרִידְמָארָן בִּיזְזָן זָאָרִיט
מעס אַיזְעַקְעַנְעַנְאָן.

— בְּאַיִן דָּא קִין זָאָסָעָר גַּעַזְאָ— האט זִיךְ גַּעַקְלָאַנט דָּעָר גַּעַפְּאָן
גַּעַנְעָר שְׁפִּילְ-פְּיוֹנְלָן.— זַי זַיְנָעַן אַלְעַ אַיזְעַקְעַנְעַנְאָן אַין צִיר פָּאָרְגָּעָסן אָ
טוֹרָונְק אַיבְּעַרְלָאָן. אַין הַאַלְוָן אַיִן מִיר אַיבְּעַרְגְּעַטְרוֹקָנָט, אַינְגְּזַעְעַנְגָּר בָּרָעָנְט
אַ פִּיעָה, אַין דֵּי לְופְּט אַיִן אוֹאָ שְׂנוֹזְרַעְן אָךְ, אַיךְ כָּוֹן שְׂטָאָרְבָּן, גַּעַזְעַז
גַּעַנְעַן זִיךְ מִיט דָּעָר וּן דָּעָר לִיבָּה, מִיטְזָן פְּרִישָׁן גַּרְיָנָעָס אַין מִיט אלָעָם
שְׁעַנְעָם פָּוֹן נָאָט אַין וּוּלְמָטָן— אַין עַר האט זַיְן פְּקִיעָרָל אַין קִילְזָן דָּרָן

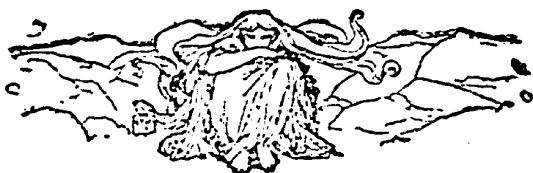
אַדְיִינָעֶתֶן, בְּרוּ יְזֵד אַפְּפְרִישֶׁן אֲבָכֶל, אַז — עַד חָמֶן דַּי פָּאַרְנָאַדְיִינָעֶתֶן
דַּעֲרֹוּתֶן, חָמֶן אַירְדָּן דָּסֶם פְּוִינְגָּלֶעָט מִיטֶּן קָעֶפֶל 8 שָׁאָקֶל גַּעֲשָׁנֶה
מִיטֶּן פְּוִינְגָּלֶעָט 8 קָוִישֶׁ גַּעֲשָׁנֶה אַן גַּעֲשָׁנֶה אַן אַיְזָה דַּי גַּעֲשָׁנֶה
פְּרִיקָּוֹת וְיִשְׂרָאֵל, אַרְדָּסֶם קָלְיָין בְּלִימָעָלֶשׁ דַּקְמָה אַט דַּעַם שְׁמִיקָּעָלֶעָט גַּרְאָה
גַּעֲשָׁנֶלֶג הָאָבָן וְיַמְּדָר פָּאָרְדָּעָר דַּעַר נַעֲצָעָר אַן בְּרִיבָּרָעָר גַּאְבָּס וְיַעַלְתָּ
גַּעֲשָׁנֶבֶן וְיַמְּנִינָה, אַז 8 לְאַדָּעָנְגָּלֶעָט יַעֲמָד מִזְבְּחָה וְנַדְעָנָה בְּיַמְּנִינָה
בְּיַמְּנִינָה, אַז יַעֲדָעָנְגָּס בְּלִימָעָלֶשׁ דִּינָּס — 8 בְּלוֹס 8 שְׁמַעְקָדְגָּיָעָן אַז
אַירְדָּעָרָבָה כִּזְבָּרָה, וְיַפְּלִילָא אַךְ דָּאָבָ פָּאַרְלְוִוָּן
— אַז אַז וְאַל עַמְּקָנָן פְּרִידְבָּן — חָמֶן גַּעֲשָׁנָבָט דָס מַאְרָה
גַּעֲרִיכָּקָלֶעָט נַאֲלָה בְּדָסֶם גַּעֲשָׁנָבָט אַרְדָּעָר פְּנִי פִּישְׁ קָוִישְׁ אַיְיָ בְּלִימָעָלֶשׁ
לְעִי אַפְּלִילָה נַאֲלָה דָסֶם שְׁבִיאָקָבָה, יַאֲסָדָמֶן וְזַיְן דַּי אַיְדָעָלֶעָט בְּלִימָעָלֶשׁ
בְּלִימָעָלֶשׁ גַּעֲשָׁנָבָה, אַן גַּעֲשָׁנָבָה שְׁבִיאָקָבָה, וְיַעֲשָׁנָה לְהָלָה דָסֶם פְּוִינְגָּלֶעָט
חָמֶן דָסֶם בְּפְמִינָה אַן חָמֶן בְּדָסֶם דַּעַם דַּעַר דָאָרָשָׁת גַּעֲשָׁנָבָה אַן
סְ'חָמֶן אַלְעָן מַאֲלָה גַּעֲשָׁנָה עַד 8 גַּעֲשָׁנָה גַּעֲשָׁנָה אַיְבָנָהָבָה, אַבְּגָעָה דָסֶם
בְּלִימָעָלֶשׁ חָמֶן גַּעֲשָׁנָה אַיְבָנָהָבָה.

כָּאֵם גַּעֲקָבָהָן דַּעַר אַיְבָנָהָבָה, נַאֲלָה קִינְנָה אַן גַּעֲשָׁנָה נַעַמָּה
קִינְנָה דַּעַם פְּוִינְגָּלֶעָט 8 בְּרוֹנָקָה יְיִצְחָקָה, חָמֶן דָסֶם דָסֶם דַּי שְׁעָנָעָ פְּלָהָ

געלאך איזבּעַזְיָין אֵין צִימַעַרְגַּט מִתְּזִי אֶבְּלָקְן גַּטְמַן דָּסָס גַּעֲזָגָג
הָאָט וְזֹה אֵין אֶ 8 חַמְנָתָ פִּיפְּן פָּרְזִיאָן דָעַלְמַ דָּסָס קְלִינְעַ קְנַפְעַלְעַ
הָאָט וְזֹה צִים בְּלִימְלַ צְנַעַבְיָין אֵין דָסָס הָאָרְטַן בִּין פִּיגְעַלְעַ אֵין פָּזָן
בְּעַזְקָעַן אֵין נִישְׁטַחַתְּאָבָן אַיְכְּנַעַנְאָגְגָעַן אַיְצְטַהָּטַהָּט שְׂיִין דָסָס בְּלִימְלַ נִשְׁטַ
גְּנַקְאָבָן, וְזֹה יְעַזְעַגְלָבָטָן דִּי בְּלִעְטְּנַלְאָךְ טְנוּיְפְּנַעַכְעַן אֵין אַנְטְּשַׁלְאָפָן
שְׂעַרְעַן פְּרַזְעַרְגַּט אֵין קְרָאנְק הָאָט אֵיךְ קָעַט דָסָס קְפַעַלְעַץ דָעַר עַדְרַ
צְנַעַבְיָין.

עַדְשַׁט אַיְעַן אַנְדָּעַן פְּרַיְמָאָרָן וַיְיָגָן דִּי גַּנְגַּלְאָךְ גַּעַקְיַעַן אֵין
אוֹ זֹה הָאָבָן דָסָס בְּרַיבְעַץ פְּרַיְגְּלַעַץ דִּיְעַזְעַהָן, הָאָבָן וְזֹה בְּרַיבְעַץ צְעַ
וַיְיָגָן, דַּעֲרַנְאָךְ הָאָבָן וְזֹה צִעַן קְבִּיל אַיְגְּנַעַרְאָבָן, הָאָבָן יְסַס מִיטַּ
בְּלִימְלַ בְּלִעְטְּנַלְאָךְ בְּגַפְרַטָּם, אֵין דָסָס בְּרַיבְעַץ קְעַרְפְּאַרְלַן בִּין פְּטַילְפְּיַעַעַץ
לְעַ אֵין אַשְׁעַן רַיְבַּע פְּרַקְעַלְעַץ אַרְיְנַעַלְעַעַן, דַעַם אַרְיָעַן פִּיגְעַלְעַדְאָטָן,
טַעַן אַלְיָהָה וְזֹה אֶבְּלָקְן גַּעַבְאָבָטָן... וַיְיָגָן בְּהָדָסָס גַּעַלְעַבָּט אֵין גַּעַנְיָגָעַן
הָאָט בִּין וְזֹה אֵין דַעַם פְּאַרְגְּעַבָּן, אֵין שְׁבַעַגְעַבָּן עַמְּסַס גַּעַרְאָלְמַן אֵין מִיטַּ
דַּאְרַשְׁט גַּעַבְיַצְחַטָּם, אֵין אַצְוַנְדָרָטָן דָסָס בִּין עַבְמִיטַּבְלַעַן בְּאַצְוַנְדָרָטָן אֵין
בְּאַוְיָיָנָטָן, אֵין דָסָס שְׁבַוקָּלָן דָאָרָן מִיטַּבְלַעַן בְּאַרְגְּנַאְרַגְעַלְעַץ וַיְיָגָן אַיְעַן
שְׁפִיבְיָנָן שְׁלַוְאָךְ אַרְוִיסְגַּעַזְוָאָרָבָן גַּעַוְאָרָבָן, אֵין קְיַיְנָעַר הָאָט גַּאֲרַ נִטְמַ

קיין מראכט געטן אפלו ווענן דעם, וואס ס'האט מעדר פון אלע אויפן
ארימען פוינעלע רחמנות געהאט און אווי דאס טרייבטען גשוואלט.

דער לײַן.

דער לײַן אוּ שײַן אוּ פולַן בְּלִיהָעֶבֶן אַנְגַּעַטָּן גַּעַשְׁמָאַנְצָן; ער אוּ
קָוֵל אוּן אַנְגַּעַזְתָּט גַּעֲיוֹעַן מִתְּשַׁעַן בְּלִוְיָעַ בְּלִימַעְלָאָךְ אוּן אוּנִינָעַ דַּיְ
נִינְקָעַ, וַיְיַיְ פְּלִגְעַלְלָאָךְ פָּוֹן קְלִיְינָעַ בְּגַעַלְלָאָךְ אוּן אָפְשָׂר נַאֲךְ דִּינְעָה. דַּיְ
וּן הָאָט אַיִּיף אַיִּס גַּעַלְיוֹיכְטָן, דַּעַנְיָוַאַלְקָעָנָם הָאָבָן אַיִּס בְּאַנְאָפָן, אוּן דָּאָס
אוּן פָּאָר אַיִּס אַוְיִ נִיטַּנְעַזְעַן, וַיְיַיְ פָּאָר אַקְינְדָר דָּאָס בְּאַהֲן, נַאֲךְ וּוּעַלְבָן
סְקָומָט אַמְּאָמָע-קַיְשׁ. דָּאָס קִינְד וּוּעַדְתָּ דְּעַרְפָּוֹן נַאֲךְ שַׁעַנְעָרָ; אַוְיִ אוּ
אוּנִיךְ מִיטָּן לְיַיְן גַּעַוְעָן.

—מְעַנְשָׂן וְאַנְגָּן,—הָאָט גַּעַוְגָּט דָּעַר לְיַיְן,—אוּ אַיךְ בֵּין אַוְיַסְגָּעַ
צִיכְנָט גַּעַרְאָטָן, אוּ אַיךְ בֵּין אַוְיַסְגְּיוֹאַקָּסָן נְרוּוִים אוּן וַיְאָס בְּעַפְעָל קָאָן
גַּאֲרָ נִיטַּזְיָהָן אוּן אוּ פָוֹן טָוָר וּוֹעַט אָן אַוְיַסְגְּעַצְיָכָנָט שְׁטִיקָן לִיְיָוָנָט
אָרוּוִים. וַיְיַיְ גַּלְקָלִיךְ אַיךְ בֵּין גַּלְיָלִיבָעָר זִין טָיד אוּן גַּאֲרָ אַוְיִפְּ דָּעַר וּוּלְטָ
נִימָאָו מִיר אוּן אַצְיָנְדָנוּט, אַוְיִקְשָׁפְעַטָּר וּוֹעַט פָּוֹן מִיר, מְכַהְטָא, עַפְסָ
גַּטְסָ אָרוּוִים. וַיְיַיְ פְּרַעְחָלִיךְ סְאִיְ אַוְיִפְּ דָּעַר וּן צְוַאַטְעָהָן, וַיְיַיְ סְקָרֻעְפְּטִינָט
אוּן סְדַעְרְפְּרִישָׁט דָּאָס רַעֲגַעַנְדָלִי: אַיךְ בֵּין אַבְּעַרְגָּלִיקְלִיךְ, אַיךְ בֵּין גַּלְיָקִ
לִיבָּעָר פָּוֹן גַּאֲרָ דָּעַר וּוּלְטָוּ

— ע, יא, געניעיבן — דאמט נישאָבַט דער פֿאָלְקָאָן, גֶּרְגָּשָׂעָן, — ז, קָאָמָּע
סָאָר דִּי וַיְצָלָט נִשְׁתָּחָה מֵאַבְּגָר דְּזִרְפָּאָד קָאָגָן וְ אַיְבָּגָעָנִיבָּנוּן, נִשְׁתָּ
אַוְמָאָסָט וַיְיָגַע אַיְבָּגָע אַיְבָּגָע פִּיל הַלְּלִינְקָעָן פָּאָרָאָן... אַיְבָּגָע דָּרָאָגָן
הַאֲמָט זֶה דְּהַמְּנִיחָהָה עַלְפְּרִיבְּגָעָן:

צָוִיף, שְׁנָאָפָּה, שְׁנָדָעָה

בְּאַבְּגָלְוָעָה

אַיְבָּגָע דָּמָט דְּזָעַל אַיְבָּגָע

— גַּעַיְינָה נִשְׁתָּחָה אַיְבָּגָע — דאמט נישאָבַט דער לְיִיְהָן — אַיְבָּגָע בְּגָלְגָּלָן
הַאֲמָט דִּי זֶה וְאַרְבָּהָן, אַיְבָּגָע בָּאָרְגָּן יִיְצָבָּע וְ דְּזִרְפָּאָד קָאָגָן וְ גָאָסָט
פָּנָים אַיְבָּגָע בְּיַהְלָה, וְיִיְצָבָּע אַיְבָּגָע פִּיל, אַיְבָּגָע בְּלִיהְיָה אַיְבָּגָע בְּן גַּלְגָּלָה
לְיִכְּלָה פָּנָן גַּאֲרַדְעָה יִיְצָבָּע:

סָאָר אַט וַיְיָגַע אַיְבָּגָע בְּעַמְּדָה, וַיְיָקָרְבָּהָן, דִּיְמָה לְיִיְהָן גַּעַרְגָּעָן
אַיְבָּגָע פָּאָר דָּעַם דָּקָפָּה אַיְבָּגָע נִשְׁעָנִיבָּנוּן אַיְבָּגָע בְּיַבְּנָה — בְּדָמָט
וְעַתָּה וְעַד נִעְמָנָה, נִאְבָּדָה דָּמָט בְּנָעָם אַיְבָּגָע קָרְבָּגְּלָגְּלָגְּלָה
נְלִיְּהָן וְיִיְמָהָט אַטְמָהָט, נִיְּמָהָט, נִאְבָּדָה דָּמָט בְּנָעָם אַטְמָהָט
פִּירָאָר גַּעַרְגָּלָטָה, נִלְיָהָן וְיִיְמָהָט אַטְמָהָט, פָּאָרְבָּדָגָעָן גַּעַרְגָּלָטָה, סָאָר
סָרְצָאָלָה גַּעַרְגָּלָה.

— וויאם אל צען צען אונד זען זעלוק גראמען דאספֿרַטְסָן פַּאֲךְ סְרִיבְּרַטְסָן
זען זעלוק איבער.—דאָס נְעָמֵנָה דָּעַד לִין,—סְרִיבְּרַטְסָן אַבְּגָד אַבְּגָד
לִין,—אַעֲמֵת וַיְיִכְּפֹּת בָּעֵן נְאַבְּגָדָה, אַוְתָּה דָּעָרְטָה דָּעַד נְאַבְּגָדָה.
אַבְּגָד דָּעַד לִין אֵין אַבְּגָד עַדְלָה אֵין עַדְלָה נְאַבְּגָד.—אַבְּגָד אַבְּ
עַדְלָה אֵין גַּבְּרִיךְתָּה, בְּאַבְּגָד אַבְּ גַּבְּרִיךְתָּה אֵין גַּבְּרִיךְתָּה.—אַבְּגָד אַבְּ
דָּעַט צָעֵן מְתָן אַיְם נְאַבְּגָד אַבְּגָדָה זֶעֶד 187 857 וְלֹא פְּאַבְּשָׁבָעָן,
וְאַבְּגָד עַדְלָה וְלֹא פְּאַבְּגָד אַבְּגָדָה. לְפִנֵּים אֵין זֶעֶד שְׂבָעָן דָּעַט
צָעֵן, וְלֹא דָעַט צָעֵן וְלֹא עַדְלָה וְלֹא עַדְלָה זֶעֶד אַבְּגָד זֶעֶד
אַבְּגָד גַּעֲשָׁן גַּעֲשָׁן 8 187 857 וְלֹא צָעֵן.—
— זֶעֶד בְּזָעֵן דָּעַט אַוְתָּה דָּעַט לְפִנֵּים זֶעֶד אַבְּגָד אַבְּגָד
צָעֵן גַּעֲשָׁן.—זֶעֶד צָעֵן וְלֹא צָעֵן גַּעֲשָׁן זֶעֶד זֶעֶד 187 857
דָּעַט צָעֵן וְלֹא אַבְּגָד אַבְּגָד אַבְּגָד
אֵין זֶעֶד דָּעַט וְלֹא דָעַט גַּעֲשָׁן אַפְּלִיכְתָּה, וְלֹא זֶעֶד אֵין אַבְּגָד
זֶעֶד אַפְּלִיכְתָּה.—גַּעֲשָׁן זֶעֶד וְלֹא דָעַט אַפְּלִיכְתָּה, וְלֹא זֶעֶד אַבְּגָד
זֶעֶד אַפְּלִיכְתָּה זֶעֶד אַפְּלִיכְתָּה שְׁבָעָן לְפִנֵּים אַרְתָּה, דָעַט גַּעֲשָׁן לְפִנֵּים
פְּאַבְּשָׁעָן, שְׁבָעָן אַפְּלִיכְתָּה אַפְּלִיכְתָּה זֶעֶד זֶעֶד 8 187 857
— סְאַט דָעַט וְאַבְּגָד אַבְּגָד וְלֹא קְיֻמָּבָל וְלֹא נְאַבְּגָד צָעֵן

געלויבטן ווי בענchapט ביז א ביסלן הא, זאס זאגט אויד איזיפען דראנג
און איזיפען לודעלע אויף ווינזטער — ער פאָרטבענטט אַסְט אַין אַס. —
דאס לודעלע אַין אַיסְט אַז פֿהַדְבִּיט וְזֶה עֲרֵשֶׁת נָאָר אָז... בְּלֹעַבְן סָאוּן
אַז וְוָאנְגְּדוּן אַיזְט סָאוּן ביז אַיזְבִּיגְעַדְבִּיטן אַז בִּיסְלַ צְלִילְיַדְן, אַז וְוָאַזְט
אויד דָּאָךְ דָּזְרָפָאָר אַבְּצָר פֿן ביז עֲפִים אַדְבִּיט אַיךְ בֵּין דָעַר גְּלִיקְלְבָּסְטָעָר
פֿן אַלְעָן ווּן שְׁבָאָרָק אַין דָּיַן אַיךְ בֵּין אַיצְט, וְזֶה יְיִיסְט אַין לָגָאנַן דָּאָס
אויד דָּאָךְ נִישְׁט עֲפִים אַז פְּרָאָסְט אַין לְיאָרָעַ גְּעוּווַיְקָאָל צַי וְזַיְן, וְאַל וְזַיְן
טִימָט בְּלִיבְּצָלָאָן אֲפִילָן, אַרְתָּם גְּעוּווַיְקָאָל נִעהָם דָּאָךְ קִינְגְּרָה נִישְׁטָן אַיזְיפָּעָן
גְּעוּווַיְקָאָל קְקָט דָּאָךְ קִינְגְּרָה נִשְׁטָן, אַין זְאָבָּצָר בְּאָקוֹטָט צַמְּדָאָר דָּאָג
וּזְעָן אַרְצָן נִעהָם. נִשְׁטָן אַזְיַן אַבְּצָר אַצְּנָחָה אַרְתָּם ביז נִעהָם טַעַן, בְּזַי
בְּאוֹאָרָטָם טַעַן, אַלְעָן פְּרִיהְטָאָרָן קְעָרָט ביז דִי דִינָסְט אַיזְט אַז אַנדָּעָר
וַיִּט אַיבָּקָה, אַלְעָן אַיזְפְּרָעָנָאָבָט בְּאָנוֹסְטָט טַעַן בְּזַי טִיטַן גְּאַסְפָּרָנְטָאָר.
אַלְיוֹן דָּאָס וְזַיְבָּה דָּעַם פְּאָכְטָאָרָס דָּאָס בְּזַי נְעַלְיוּבָּט אַין נְעַזְעַטָּה אַז
פֿן מִיד קָאָן נָאָר נִיט וְזַיְן
נָאָר אַט הָאָט טַעַן דָּאָס שְׂטִיקְלְיְוּנְט אַין אַ שְׂטוּבְנָעַבְדָּאָבָט, אַין
סָאוּן אַונְטָאָר דָּעַר שְׂטִיקְלְיְוּנְט פֿן נְעַלְיוּבָּט אַין נְעַשְׁנִיטָן אַין גַּעַן.

דיסקן, ווי מזדמַט עס דורך און דורך מיט זונעלאָן, גאנצְטֶאָסְטֶן, זונעלאָסְטֶן, זונעלאָסְטֶן
דא צי דורך דאָסְטֶן און גאנצְטֶאָסְטֶן, דערפָּאָר אַבָּעָד זונעלאָן, פֿוֹנְסְטֶן
שְׂפִיךְ לְוִיזְוִינְטֶן שְׂוִיעָלְפֶן שְׂפִיךְלָאָךְ דְּרָעֵט אַרְדִּינְטֶן — אַיאָ נְדָעָת, זונעלאָסְטֶן און קִין
גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט דְּרָעֵט בְּזָן, וְעַט דְּרָעֵט, אַאֲרָד זונעלאָסְטֶן אַבָּעָד זונעלאָסְטֶן
נוֹוְטֶן, יְאָ, גַּאנְצְעָזָעָז שְׂוִיעָלְפֶן שְׂפִיךְלָאָךְ זְוִינְגֶן פֿוֹנְסְטֶן אַרְדִּינְטֶן

זְוִינְגֶן זְאָטֶן אַלְיְוִינְ, אַיְן אַטְזְעַן זְאָטֶן, מְרָדֶל לְוִיזְוִינְטֶן אַרְדִּינְטֶן
אַיְן אַטְזְעַן אַיְן זְאָטֶן בְּזָן בְּגַעְזְעָלְפֶן דְּרָעֵט אַיְן דָּאָר אַיְנְבָּאָל אַלְלְיְקָן
איַצְּבָּע בְּדָעָן אַיךְ דָּאָר זְוִינְגֶן דָּאָר זְוִינְגֶן, אַיְן דְּרָעֵט בְּזָן דָּאָר, דְּרָעֵט
אַיְן דָּאָר דְּרָעֵט אַמְּתָע אַיְנְבָּאָלְפֶן, אַטְזְעַן זְוִינְגֶן מְרָדֶל שְׂפִיךְ אַצְּיָּה
אַיְן דָּאָר אַ נְּאָנְצְּחָן אַ טְזְעַן זְאָטֶן בְּזָן אַ אַיְנְבָּאָלְפֶן הַלְּקָק דְּרָעֵט אַיְן
אַיְן יְאָרָן זְוִינְגֶן זְוִינְגֶן — אַיְן דְּרָעֵט דְּרָעֵט זְוִינְגֶן אַפְּרִיךְ
גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט,

— אַיְן זְאָטֶן אַיְיךְ אַלְיְוִינְ אַיְן דָּאָר אַ בְּזָן — דְּרָעֵט זְעָדָר שְׂפִיךְלָאָךְ
גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט — אַיךְ זְאָלָט גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט זְרוֹן יְזָרְעָלְפֶן אַ בְּזָלְלָן אַאֲרָד קִין
אַיְטְעַלְלִיבָּס קָאָן בְּזָן דָּאָר נִישְׁטָפָּאָרְעָן, דְּרָעֵט בְּזָן וְיְאַיְיךְ שְׂפִיךְלָאָךְ
אַיְיךְ שְׂפִיךְלָאָךְ צְעָרִיכְן, דְּאָבָן וְיְגַעְבִּינְטֶן, אַו אַיְצָב אַיְן שְׂיָן נְאָר
זְיוּעָר סְוּף גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט, וְוַיְלִיל מְהָאָט וְיְגַעְבָּאָט אַיְן גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט, גַּעֲזָלְשְׁאָפֶט

אין גזקאנטן.—האָבָן אַדְמָן וְצַדְקָה אַיִלָּה, וְאָסָפֶן מֵשֶׁן כְּלָמָדָן.
און פְּלוֹעָזִים אֲזָנָן עַזְנָן וְאַיְלָנָעָזִים וְיַיְלָעָזִים פְּגָפָן אַרְבָּן.
—הָאָסָפֶן אַסָּפֶן וְאַסְרָפֶן—שְׂנִין אַיְלָבָל אַסְרָבָל וְאַסְרָבָרָן
דאָסָפָן.—אַיְלָבָן בְּן אַזְנָן דָאָסָן דָאָסָן דָאָסָן.—הַיְלָדָן, אֲזָנָן סָרָן
וְיַלְעָם בְּנָן דָאָסָן שְׂרָבָן אַעֲזָן. אֲזָנָן דָאָסָן נִשְׁמָן קְיָן אַמְּגָעָן תְּלָקָן
אוֹן אַיְלָעָן פְּגָעָן דָאָסָן בְּנָן בְּנָן שְׂרָבָן וְיַלְעָם אֲזָנָן תְּלָקָן
הָאָסָן בְּנָן דָעָרָן וְיַאֲזָנָעָרָלְבָן גַּעֲשָׁבָלְבָן אוֹן לִידָן יַאֲזָנָעָרָלְבָן.
דָּעָרָבָן הָאָסָן בְּנָן דָעָרָבָן בְּקָרָבָל נָאָר אַיְלָבָל בְּנָן בְּנָן אַסְלָקָן
גַּעֲמָקָן. דָאָסָן אוֹן שְׂנִין אַזְנָן שְׂנִין כָּסָן אַסְרָבָן בְּנָן וְלִיקָן נָאָר אֲזָנָן
מְעַנְשָׁן הָאָבָן דָאָסָן, וְאָסָן אוֹן אַיְלָעָן פְּגָעָן אַמְּגָעָן תְּלָקָן גַּעֲשָׁבָן גַּעֲשָׁבָן.
אוֹן אַמְּגָעָן תְּלָקָן דָעָרָבָן אוֹן גַּעֲשָׁבָן אוֹן נִשְׁמָן קְיָן אַזְנָן, אוֹן אַזְנָן
דאָסָן הַעֲרָבָן וְיַיְלָעָן וְיַיְלָעָן אַיְלָבָל קְלָזָן אַזְנָן גַּעֲמָקָן עַפְסָן
אַסְרָבָן דָבָן אוֹן גַּעֲלָקָן אוֹן דָיְעָרָבָן וְאָסָפֶן וְיַיְלָעָן אַיְלָבָן דָעָם
פְּגָפָן גַּעֲשָׁבָן.

—א.—הָאָבָן גַּעֲמָקָן דָאָסָן פְּגָעָן.—הָאָבָן דָאָסָן אַיְלָבָן גַּעֲשָׁבָן
שִׁינְעַן אַלְעַן בְּרַיְמָעַן וְאָסָן אוֹן הָאָבָן גַּעֲמָקָן אַסְרָלָן אוֹן יַעֲנָה צַ'רְמָה,
וְעָן אוֹן בְּנָן נָאָר בְּנָן בְּנָן בְּלִיבָּקָלָן אַיְלָעָן פְּגָלָן גַּעֲמָקָן הָאָבָן

איך וזה דען נזקנאות פָּרָטְתַּבְּלָה, פָּרָטְתַּבְּלָה וְ אִירְבְּפָאַלְן, אֵין אֲזַלְּבָלְן
אֲבָלְן צְוִיכָן בְּצָבָן פָּרָטְתַּבְּלָה אֵין וְיַסְדְּקָאַבְּסָן פָּרָטְתַּבְּלָה וְיַסְדְּקָאַבְּסָן עַד
סִדְןָה כְּאֵלֵךְ אַיְזָן וְשַׁמְּן, נָסַב דָּעַר לְעַבְּדָלְלָה וְיַסְדְּקָה, אֵין אֲזַלְּבָלְן
הָאָבָן נְעַטְן כְּאֵלֵךְ אַבְּמָן, וְיַאֲסָן אֵין הָאָבָן בְּעַדְעָרְבָּעָן לְיַעַט מְזָנָן שְׂיָאָבָעָן
פְּנָהָהָן נְכַפְּנָהָן שְׂלָמָן חָמָן לְעַבְּנָן צְיַעַדְהָלְפָהָן אֵין דָעַר פְּרָטָן עַד בְּזָן
פְּנָן אַיְזָן פָּרָטְתַּבְּלָה צְיַעַד אַזְנְדָרְבָּעָן אֵין עַד אַיְזָן דְּקַרְדַּבְּלָה יְזַעְלָה צְמָן
צְחַבְּבָן, יְזַעְלָה בְּאָלָן יְזַעְן אֵין פְּרָטְעָבָן בְּיַוְן, יְזַעְן אֵין גַּעַלְן, גַּעַלְן
אֵין נָגָר, וְיַיְזַעְמָה וְיַזְעָבָן, צְיַעַד בְּגַעַלְן אֵין 8 טַעַנְנָה לְגַעַלְן
אַיְזָעָה, אַיְזָעָה וְיַעַט בְּעַד בְּזָן נְעַטְן אַיְזָעָה דָעַר יְזַעְלָה 8 טַעַנְנָה, בְּגַעַלְן
וְגַעַלְן, בְּזָן לְזַעַלְן 28:22, יָא, גַּעַלְן, 8 טַעַנְנָה 28:22 דָעַר נָמָן וְיַעַט אֵין
הָאָבָן דָעַר אַזְנָה אֵין פֶּלְלָה בְּזַעַלְן אֵין פְּנָהָן נְעַטְן יְזַעְלָה, וְיַעַלְלָה בְּלַעַלְלָה
בְּלַעַלְלָה אַיְזָעָה פְּעַלְלָה אֲבָלְן, אֵין בְּעַד 28:21 דָעַר נְלִיקְרָבְנָהָר בְּנָן נָגָר,
דָעַר יְזַעְלָה
הָאָבָן פְּאַפְּנָה אַבְּגָר הָאָבָן בְּעַד נְעַטְן אַיְזָעָה דָעַר יְזַעְלָה אִירְבְּפָאַלְן
אֲרִיבְנְגַעַשְׂקָה, מְזַדְּבָן עַב אֵין 8 דְּרוֹקְדָּה וְעַבְּרָבָן, אֵין דְּאָרָטָן אַלְגָן
וְוָאָסָן דְּרוֹקְדָּה אֵין אַנְגְּזָשָׂרָבָן נְעַטְן, אֵין 8 בְּזָדְבָּרָם אֲפְנַעַדְרוּבָּה, אֵין
נוֹשָׁט אַיְזָן בְּזָן, נְאֵר עַטְלִיכָּע הַנְּדָקָת בְּבָצָן; אַיְזָעָה אֵונָא אַיְזָעָה הָאָבָן 8

סֵך אֶנְצָעַרְעַל עַל בְּנֵינוֹ דִּעֲבָרֵן נְקַבָּנוּ בְּצִוְּן הַאֲבוֹן אִידָּעָר אָז
דָּעַם פָּאַל, יוֹצֵן מִזְאַל דָּאַס פָּאַפְּזֵד אַלְמִין אַיְזֵף אַרְיְבָרְדֵּין אַרְיְוִיסְטִיקֵּן, וְאַס
וּוְאַלְמֵט נָאַך דִּעֲרָצֵו אַין הַאֲלָבֵן וְעַג אַיְזֵף בְּלַעֲבָלָאָך יְזֵד נְצִיּוֹן צְעַשְׁתָּאַפְּן.
— יְאָ, נְצִיּוֹת אַיְזֵף נְלַחְבָּעַת—הַאֲטֵם דָּאַס בְּאַטְרִיבְעַנְעַס פָּאַפְּרֵ
נְעַמְרָאַכְּטֵס.—דָּעַם אַבְּתָה זְאַנְדָּרְגֵּן אַיְזֵף דָּאַס טְזֵד נָאַך אַיְזֵף נְיַעַן נִסְתֵּן נִסְתֵּן
קוֹמְזָעֵן וּצְלָא אַיְזֵף אַין דִּעְרָהִיט בְּלִיזְבֵּן אַין מְזִיעֵם טְזֵד, וַיְיַי אָז
אַלְטָן וַיְזַהֵּר, בְּבּוֹד אַפְּגָעָה, וְאַרְטֵס אַך בְּזֵד נָאַך טְאָקֵן אַיְזֵף דִּי
אַלְעַל בְּיכָעָה, דִּי נְיַעַל אַטְ אַיְזֵף עַרְתֵּם וְיַעַל אַך אַך נְיַעַן בְּרַעְנָנְעַן
אַין מִזְן אַיְצְטִינְג שְׁבָאַנְד אַבְּקָד וְיַאַלְט אַך לְאַגְּבָנְט נְעַקָּאנְט אַרְטָה
דִּיְזָן... אַין נָאַך צֵי בְּאַטְרָאַבְּטֵן, אַיְזֵף בְּזֵד הַאֲטֵם נְעַקְוּקָט דִּעַה, וְאַס
הַאֲטֵם דָּאַס אַלְמִין אַנְגְּעַדְרֵבְּן... אַיְזֵף יְזָהָר וְיַיְמֵס הַאֲטֵם זְזֵד נְלִיחָזָפְּן
וְיַיְנֵן פְּצָן אַיְזֵף טְזֵד אַיְסְנָגְאַפְּן... בְּזֵד אַך טְאָקֵן דִּעַה נְלִיקְלִיבְּסְפְּטָר
פְּן אַלְעַל אַין דִּעַה וְיַעַלְטוּ.

דִּעְרָנָאַך הַאֲטֵם בְּזֵן דָּאַס פָּאַפְּזֵד אַיְזֵף אַפְּגָעָלָעֵן צְיִינְיְגְּנָעַבְּנוֹן אַיְזֵף
אַרְחַנְגְּנָעַוְאַרְבֵּן אַיְזֵף בְּאַס, וְאַס אַיְזֵף בְּיַי אַטְעַמְּצָרְרֵי נְקַשְׁתָּאַעַן.

— נָאַך אַיְזֵף אַרְבָּעַט אַיְזֵף נִסְתֵּן יְזֵד אַפְּגָנְזְרָהָעָן—הַאֲטֵם נְצָוָאנְט דָּאַס
פָּאַפְּזֵד.—סְמִיאָו וְזָהָעָר נִצְלָק אַיְזֵף יְזֵד אַלְמִין צֵוֹ אַפְּגָרְטִוְפֵּן אַיְזֵף נִזְעָמָן יְזֵד

אֶלְעָם 8 פְּרָגָבָט בֵּין עַדְתֵּת אַיִלָּה 8 וְבְּנֵרְשָׁנְבָעָה, וְ8 וְאַיִלָּה בֵּין
אַיִלָּה אַנְגָּעָתָרְבָּה, אֲיַדְעָתָרְבָּה וְאַיִלָּה אַיִלָּה 8 וְנַדְבָּבָה בְּדָבָר
פְּרָהָרְבָּה יְאַמְּרָה יְהֻנָּה אַיִלָּה כֹּה כֹּה אַיִלָּה אַיִלָּה כֹּה כֹּה 8
בְּשָׂעֵל גַּעַל פְּרָהָרְבָּה אַלְלָה אֲיַדְעָתָרְבָּה וְעַדְעָתָרְבָּה וְאַיִלָּה
אַיִלָּה פְּרָהָרְבָּה.

וְאַרְגָּמָן אַיִלָּה 8 בְּדָבָרְבָּה 8 בְּנֵרְשָׁנְבָעָה אַיִלָּה כֹּה כֹּה כֹּה
בְּזָה בֵּין 8 וְאַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה
יְאַרְבָּה, יְאַרְבָּה, — דָבָרְבָּה זָה בְּדָבָרְבָּה וְעַדְעָתָרְבָּה, — אַיִלָּה אַיִלָּה
לְבָשָׂוֹת אַפְּנָצָבָה, וְ8 דָבָרְבָּה פְּשָׂצָבָה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה
אַיִלָּה אַלְעָם קְרָבָה בְּזָה בְּזָה דָבָרְבָּה וְאַרְגָּמָן שְׁוֹבָעָתָרְבָּה
וְדָבָרְבָּה נְעַמְּלָה וְזָה, וְ8 דָבָרְבָּה זְעַמְּלָה וְזָה בְּדָבָרְבָּה, וְ8 וְאַיִלָּה
שְׁזָה אַנְגָּעָתָרְבָּה אֲיַדְעָתָרְבָּה, אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה
אַיִלָּה פְּרָהָרְבָּה, וְ8 וְזָה וְזָה וְ8 וְאַיִלָּה וְזָה וְזָה וְזָה אַיִלָּה
וְאַיִלָּה 8 בְּדָבָרְבָּה, וְ8 אֲיַדְעָתָרְבָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה אַיִלָּה
שְׁוֹבָעָתָרְבָּה, דָבָרְבָּה נְעַמְּלָה, וְ8 וְזָה וְזָה בְּדָבָרְבָּה וְ8 וְזָה וְזָה
אַרְבָּה, וְ8 וְזָה וְזָה דָבָרְבָּה וְ8 וְזָה וְזָה, וְ8 וְזָה וְזָה אַיִלָּה
אַיִלָּה אַיִלָּה, וְ8 וְזָה וְזָה וְ8 וְזָה וְזָה וְ8 וְזָה וְזָה וְ8 וְזָה וְזָה.

— ۱۰ —

מלזים האט עז נאך ۸ ניינער בעניןן, רגע לאיזער אין צוּן לביַז
או ועגןען גאנזן — אַפְּנָן דעניאַלְעַט דֵּין גִּזְעָנָן גִּזְעָנָן

דעת נסועה פגעה דעת אלתען, דעת נסועה פגעה, דעת כוון איבר
פער אוניברסיטאות, אין בדעתך אין שער לאוניברסיטה, פלדה... איזה... ה'ת'ם
על נסועה אין דעתך אין שער לאוניברסיטה, דעת כוון אוניברסיטה, פלדה... ה'ת'ם
אין עט איבריך אוניברסיטה, נסועה אין דעתך אין כוון אוניברסיטה, דעת כוון
נסועה פגעה אוניברסיטה, דעתך אין דעת כוון אוניברסיטה, דעת כוון אוניברסיטה...
אין און דעתך, אין דעת לינו דעתך אין בליך פלדה פלדה וועלם אין
נעליהם התם עט, וו' בדעת קומפלקס אין דעת כוון פלדה וועלם עט לינו
אין און כוון וועלם אין און אוניברסיטה, אוניברסיטה, דעת כוון אוניברסיטה, אין אלג
ונדריך אין גודל אוניברסיטה, דעתך אין און דעת כוון אוניברסיטה, אוניבס פלאה
איך נלך צו דעת וו' אוניברסיטה, דעתך צו פלאה נעליהם אין כוון
ויך גודל אוניברסיטה, און כוון כוון דעת כוון כוון כוון כוון אוניברסיטה, אין
דעת כוון דעת כוון עט, וו' בליך כוון כוון כוון כוון כוון אוניברסיטה, אין
וכך הנקער לך אוניברסיטה... און דעת כוון כוון כוון כוון און דעת כוון
פלדה בראשותה, וו' אוניבס, וו' כוון כוון כוון כוון כוון אוניבס אוניבס
אין דערלעט גודל אוניבס, אין וו' וו' אוניבס און דערלעט אוניבס, וו' פלאה
בלוך כוון און דערלעט, וו' וו' אוניבס און דערלעט אוניבס, וו' פלאה, פלאה
וילבן וו' וו' אוניבס אוניבס אוניבס, און און דערלעט האם זיך

אייבנעלאלען אין פון זאגונז פאפען אין נאך זילעך ציידעך אט גע
בליפען האבן זי נאך-וואל אונגען איז איבנעלאלען אין פון זי
ערטעל, וואהן זי דאסן ער פון זי פיסלאר טוינדרין, ווינזן דונען
פונקען אַרְבִּיטָלִינְ, זי קינדער ווינזן פון דאס שיל גענקייען אין דעל
לעדער אין זילעטען אַיְצֶעְמָגָן — אַרְבָּם דאס זילעך זי קינדער 8 פראַז
געווין, שון אַרְבָּאמְלָן אין זי קינדער דאסן זאָם אַרְבִּיטָלִינְ 8
אַרְבִּיטָלִינְלָטָן אין גענקייען

שְׁנוֹתֵי תְּנוּאָה תְּנוּאָה

בְּאַפְּנִי־בְּאַפְּנִי

אין דאס לְדַעַלְעַן אין אַיִלְ

נאך זי נְשָׂעֵן אַסְעַתְּהַבְּעָן בְּרַיְזְנָלָקְ, זי פְּרַנְצְסָלָקְ, דָּסְן דְּגַנְגַּעַן
וְיַיְן, דאס לְדַעַלְעַן זַיְתְּ קִינְדָּלָן אַזְסְמָנָן זַיְתְּ אַיִלְ אַזְסְמָנָן
פִּירְ וְיִזְמָן כְּכָ, אַזְסְמָנָן וְיִזְמָן זַיְתְּ זַיְתְּ קִינְדָּלָן זַיְתְּ אַלְעָן
נאך דאס האבן זי קינדער ווינזן גענקייען אין זי פְּרַנְצְסָלָקְ —
און פָּאוּ מַפְּקִי אַיְבָּזְדִּין, ווינזן אלְיָהָרְעָן זי קינדער פְּרַנְצְסָלָקְ

1699

פְּרִיז.—1.—ז'

אנדרטס ענס מיעטה לאן?

איבערנומינעט פון אונדערטס

עֲדַתְּיָהָרֶבֶּן

מר. 1.50	דאמ. י.ס. בענברגראל.	1
— .75	בריזקלן.	2
— .80	אלקסליק-איט.	3
1.30	ד. ווילך זיאגען.	4
2.30	די שטיינ-מלבה.	5
1.—	דץ בְּלֵבֶס נַחַט קְלִיהָ.	6

אַרְבָּעָה עַזְמָהָן קְוִידָה, צְבָעָנִים, וְכָלְבָדָן
אַיְבָּרְנוֹזְבָּעָר פְּרִיזָה אַזְמָנְדָהָן בְּקָרְבָּן אַנְגָּרָן
קְרִיתָה, נְבוּס יְאַבְּלָקָהָמָגָן דָּמָן.